

College van Burgemeester & Wethouders
Postbus 9029
6800 EL Arnhem
i.a.a. M. Noordanus

Arnhem, 11 september 2019

Betreft: Gevraagd advies " Productbeschrijvingen en Programma's van eisen Producten
                          Jeugdzorg Regio Centraal Gelderland."

Geacht College,

Eind augustus 2019 ontving de Adviesraad Jeugdhulp het verzoek vanuit de gemeente om te reageren op het concept: **Productbeschrijvingen en Programma's van Eisen Producten Jeugdzorg Regio Centraal Gelderland, betreffende Begeleiding Basis Jeugd, Begeleiding gespecialiseerd Jeugd, Groepsbegeleiding Jeugd, Behandeling Jeugd.** Deze aan ons gegeven informatie is zoals de gemeente al opmerkte, nog onvolledig (nog niet alle producten zijn uitgewerkt en producten voor jongeren met verblijf ontbreken) en in conceptvorm.

Al hebben we slechts enkele dagen de tijd gekregen om aanbevelingen, punten van aandacht en adviezen te geven, zijn wij content dat we op deze wijze mee kunnen denken.

Algemeen

De Adviesraad Jeugdhulp onderschrijft de visie en uitgangspunten voor inkoop voor begeleiding en behandeling Jeugd. De gerichtheid op het betrekken van het systeem van de jongeren, op diens zelfredzaamheid waarbij passende zorg, zo licht en zo inclusief mogelijk wordt ingezet vormen een duidelijke basis voor hulp, naast de uitgangspunten van positieve gezondheid en het loslaten van de DSM V .

Wij hebben de beschrijvingen bekeken vanuit het inwonersperspectief van de burger van Arnhem: **krijgt de jeugdige de juiste zorg, op de juiste plek, door de juiste zorgverlener.** Hoe is de toegankelijkheid van zorg, is er sprake van maatwerk , verloopt toewijzing effectief en klantvriendelijk.

Eind mei dit jaar gaven we samen met adviesraad Wmo al adviezen over de notitie Kwaliteit, Toezicht en Handhaving. De daar beschreven adviezen willen we gehandhaafd zien en nadrukkelijk opnieuw onder de aandacht brengen. Zie hiervoor onze website.

Specifiek tav bovengenoemde PvE 's en productbeschrijvingen

- Zorg ervoor dat de aanbieders voldoende tijd hebben om hun producten aan te passen op de nieuwe manier van inkoop zodat jeugdigen die zorg behoeven hier geen last en hinder van ondervinden.
- Stel de voorwaarden, regels en eisen zo op dat deze goed leesbaar zijn voor aanbieders en burgers. Vermijd nieuwe drempels en rigide en bureaucratisch vasthouden aan regels waardoor discussie over producten en zorgtoewijzing kan ontstaan.

- Informeer de wijkcoaches en andere verwijzers, veelal artsen (die bij Jeugd de helft van de verwijzingen vormen) goed over de nieuwe visie en de mogelijke producten. Zij kunnen dan op hun beurt de betreffende jongere en zijn systeem adequaat voorlichten waardoor geen verkeerde verwachtingen worden gewekt.
- Stel bij stapeling van producten de eis/voorwaarde dat er een regisseur wordt aangewezen die de regie houdt op alle betrokken zorgverleners bij een cliëntsysteem.
- Opplussen en afschalen van hulp dient altijd in samenspraak met de gebruiker te gebeuren. Uit onderzoek blijkt dat “het klikken” met een begeleider/behandelaar een belangrijkere variabele is voor een goed resultaat dan de methode die gehanteerd wordt. De zorgaanbieder en de hulpvrager moeten binnen vastgestelde grenzen de vrijheid krijgen dit samen te mogen afspreken. Zo zou een lager opgeleide hulpverlener onder begeleiding een traject moeten kunnen afmaken waarvoor hij niet hoog genoeg is opgeleid en vice versa.
- Zorg ervoor dat jongeren die 18 jaar worden en niet meer via de inkoop Jeugd gebruik kunnen maken van vormen van begeleiding en behandeling geruisloos overgaan naar de producten inkoop vanaf 18 plussers.
- Neem bij de specifieke eisen voor Wmo en Jeugd de eis op om zo lokaal en wijkgericht mogelijk hulp en zorg te organiseren. Zorgaanbieders worden zo gestimuleerd producten aan te bieden in de eigen wijk/stad/regio, die laagdrempelig, zichtbaar en toegankelijk voor de burger zijn.
- Leg bij de inkoopvoorwaarden en/of eisen ook voorwaarden vast over maximale wachttijden en wat er gebeurt als zorgaanbieders zich niet houden aan de afspraken rond wachttijden.

Alhoewel wij ons realiseren dat Inkoop niet direct invloed heeft op dit item, menen we deze opmerking toch te moeten maken:

- Passend onderwijs, als voorliggende voorziening voor begeleiding jeugd, brengt een risico met zich mee. Vanuit de wet op passend onderwijs is een school verplicht om de jeugdige een bij de behoeften passende oplossing te bieden. De ervaring leert echter dat dit niet altijd lukt. Het risico bestaat dat scholen, vanuit de wettelijke druk, zullen verhullen dat hun aanbod niet voldoende passend is. Hierdoor kan een jeugdige verstoken blijven van passende hulp omdat er wel op papier een passende en voorliggende oplossing bestaat, maar de jeugdige in werkelijkheid geen of onvoldoende ondersteuning ontvangt.

Begin september 2019 werd ons vervolgens het **Programma van Eisen Inkoop Verblijf Jeugd en Jeugdbescherming** gestuurd. Opnieuw hadden we weinig tijd om kennis te nemen van deze ingewikkelde materie, en ons een oordeel daarover te vormen.

Algemeen

De adviesraad is verheugd dat de regio ervoor kiest de marktwerking los te laten en juist het accent legt op samenwerking tussen de zorgaanbieders. Tevens onderschrijven wij de systeemgerichte aanpak die als onderlegger gaat gelden voor de producten van de aanbieders en het versterken van de lokale toegang.

De vorming van een Collectief zal de samenwerking bevorderen, maatwerk kunnen leveren en de zorg toegankelijk houden. Dat niet het aanbod van de aanbieders maar hetgeen de jeugdige nodig heeft leidend is, vinden wij positief en klantvriendelijk.

Wij begrijpen dat de kosten van de Verblijfszorg beheersbaar moeten blijven, onderschrijven de doelen van het Transformatieplan Jeugd over deze zorg maar wijzen erop dat deze vooral economisch gekleurd zijn, en niet inhoudelijk. Sturen op afbouw van verblijfsplaatsen, kan niet zonder investeren aan de voorkant, door Preventie en/of Inkoop lichtere producten.

Bij de visie van het Transformatieplan Jeugdbescherming is er een beter evenwicht tussen kostenbeheersing en inhoudelijke doelen.

Specifiek tav PvE en productbeschrijvingen Verblijf Jeugd en Jeugdbescherming

- Zorg voor een nulmeting vooraf om een goede evaluatie te kunnen maken of de visie die verwoord is in de plannen ook daadwerkelijk wordt gerealiseerd door de aanbieders.
- Houd niet alleen de focus op de kosten maar ook op de inhoud van de te bieden zorg.
- Monitor of de GI's personeel in dienst hebben die aantoonbaar systeem/gezinsgericht zijn opgeleid.
- Zorg voor goede afbakening van verantwoordelijkheden binnen de verschillende samenwerkingspartners.
- Let erop dat voor alle diensten (dus ook slaapdiensten) gekwalificeerd personeel wordt ingezet.
- Handhaaf voor de gezinshuizen de kwaliteitseisen en richtlijnen die binnen de sector zijn ontwikkeld.
- Investeer en zet breed preventieactiviteiten en instrumenten voor vroeg tijdige signalering in om daadwerkelijk de kosten van Verblijfszorg te kunnen reduceren.
- Onderzoek binnen het Collectief domein overstijgende vormen van preventie, begeleiding en behandeling binnen de sectoren gezondheid, zorg en welzijn.
- Zorg ervoor dat jongeren vanaf 18 jaar die uit de Jeugdbescherming en de Zorg met Verblijf komen niet tussen wal en schip vallen, in beeld blijven en middels passende vervolghulp verder begeleid en behandeld worden.

In afwachting van uw reactie, hoogachtend,

Hanneke Bakx, voorzitter Adviesraad Jeugdhulp